

Gørding kirke.

FOT. M. N.

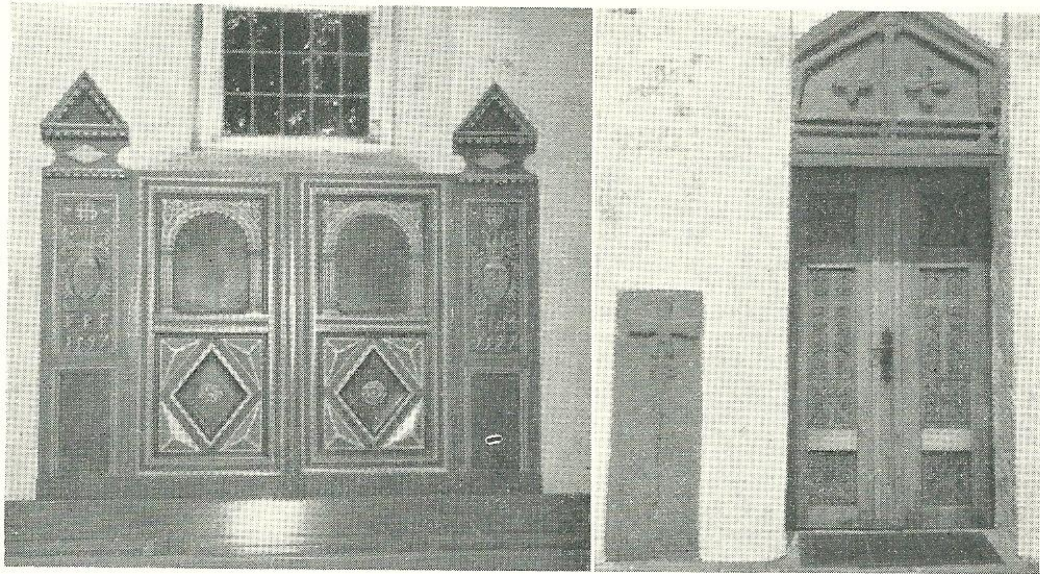
SDR. GØRDING-VEJRUP

Mange vestjydske sognes landskab er karakteriseret af en gennemløbende å. Således også Gørding sogn, liggende 21 km nord for Ribe, 28 km øst for Esbjerg. Gennemsnitsbeskaffenheden af jorderne er jævnt god. Der er så at sige ingen hede og meget lidt skov.

Først efter at banen blev lagt igennem sognet i 1874, begyndte folketallet at stige stærkt. I 1850 var der 902 indbyggere, 1901: 1683. Fra 1940 har der været mellem 2400 og 2500.

Gennem århundreder har Gørding og Vejrup sogne udgjort et pastorat. Indtil 1908 var de også een kommune.

Gørding kirke tør siges at have en særdeles smuk beliggenhed. Da en provst o. 1950 gennemrejste alle landets sogne for i et bestemt øjemed at besigtige kirkernes omgivelser, sagde han, da han så kirken på banken med åen og husene ved dens fod: „Dette er et af de smukkeste bybilleder, jeg endnu har set.“ Murene i kirkens kor og i den sydlige del af skibet blev sat om i 1880erne. Om årsagen til, at tårnet blev bygget, hedder det i overleveringen: Da Frederik V engang var på rejse i Vestjylland, slap hans penge op. Han boede hos amtmand Teilmann, Nørholm; af denne lånte han en sum. Amtmandens datter Ingeborg var gift med Henrik Worm af Bramminge Hovedgård, hvorunder Gørding kirke hørte. Med pengenes returnering fulgte som påskønnelse fra kongen et adelspatent til Worm, således at hans navn derefter blev Wormskjold. Af taknemmelighed herover byggede ægteparret tårnet. Dets indre er,

FOT. M. N.

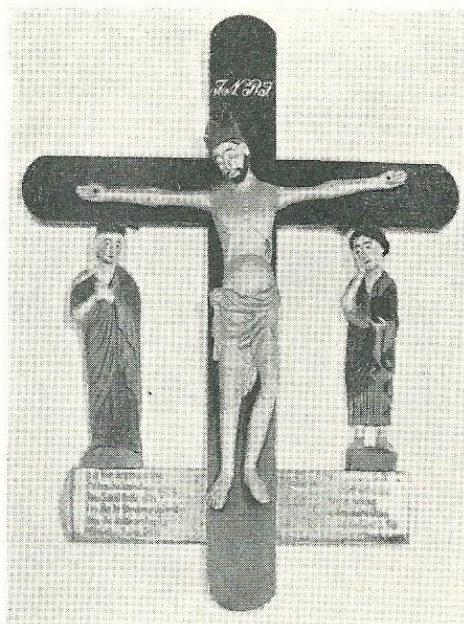
FOT. M. N.

Gamle stole fra 1597 i Gørding kirke.

Indgangsdør og figur i Gørding kirke.

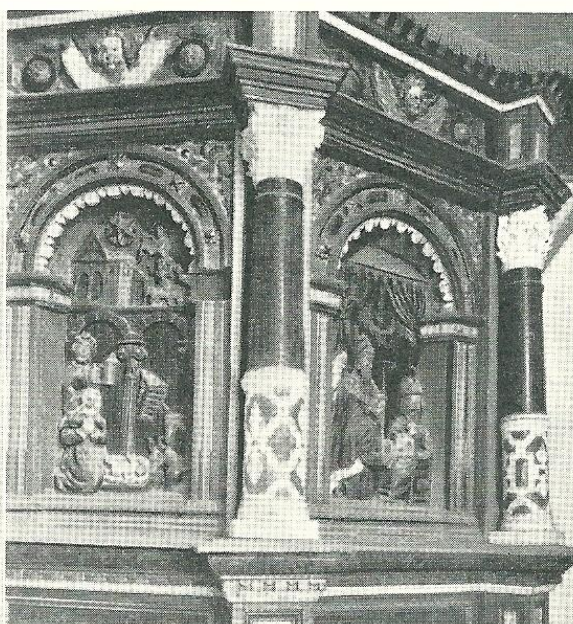
i modsætning til kirken, som har bjælkeloft, hvælvet, og på sydmurens udvendige side læser man årstallet 1759 samt forbogstaverne i givernes navne. Kirke og tårn er tækket med blytag. Kirken er vel ca. 800 år gammel, og materialet er for største delen granitkvadre. Den nordre mur i skibet er delvis af tuf, som er kalket udvendigt. Kvadrene og det hvide giver et meget ejendommeligt samspil. Våbenhuset, som både udvendigt og indvendigt frembyder en egenartet arkitektur, er ikke kirkens ringeste pry. Over døren er der en udhugget tagformet granitoverligger, som sikkert lå over den oprindelige syddør. Norddøren er forlængst tilmuret. Før 1528 havde kirken 2 klokker; men i dette år fik Frederik I rigsrådets godkendelse til, at kirker i Ribershus len skulle aflevere klokker, så at der kun blev een tilbage ved hver kirke. Kongen fattedes kanoner og vidste desværre ikke bedre råd end at forgribe sig på kirkeklokkerne. Alene i Skads og Gørding herreder beslaglagdes en snes klokker. Den tilbageværende klokke er fra tiden 1300—1400 og uden inskription.

Kirkerummet er af en egen finhed. Alt i det smelter sammen til en harmonisk helhed. Koret uden apsis er nærmest kvadratisk. Altertavlen fra Christian IV's tid har malerier fra 18. århundrede med gængse motiver: Nadverindstiftelsen, Getsemanekampen, Opstandelsen og Himmelfarten. Døbefonten af granit er fra den romanske tid, prædikestolen, udskåret og med mange farver, fra 1622. Krucifikset på nordvæggen i skibet fra 13. årh. er værdifuldt, men trænger til restaurering; farverne er ikke de rigtige, og korsset bør fornyes. Kalk og disk er skænket til kirken af Gabel 1. dec. 1732. Af skibets længde får man ikke det rigtige indtryk, fordi der i vestenden er anbragt et pulpitur; det bærer årstallet 1620, og orgelet hviler derpå. Kirken har i dette årh. gennemgået et par restaureringer: 1916 og 1950. I 1916

FOT. NATIONALMUSEET

Krucifiks i Gørding kirke.

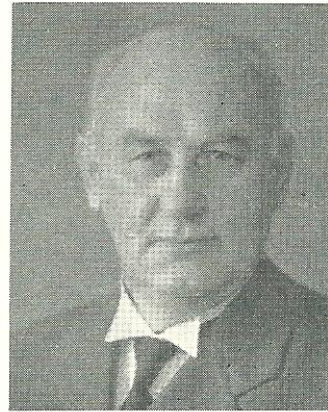
FOT. NATIONALMUSEET

Detaille af prædikestolen i Gørding kirke.

fik man nye stole (nogle af de gamle var fra tiden omkr. 1600), og på væggene foroven og ved vinduerne blev malet nogle værdiløse dekorationer, som fjernedes igen 1950. Ligeledes fjernedes i dette år et flisegulv, som erstattedes af munkestensgulv. Døbefonten flyttedes hen i midtergangen lige neden for korrappen. Alterbordet fik ny beklædning af eg, tegnet af arkitekt Jepsen, Kolding, som forestod restaureringen. Stolestaderne fik ny farve, og stolegavlene blev gjort lavere. Tømmerhandler Immanuel Nielsen skænkede en ny dåbskande, og damer i sognet syede et nyt altertæppe. De unge gav en ny 7-armet lysestage.

1886 byggedes det nuværende stuehus ved præstegården på den nordre ende af gårdspladsen. Indtil da lå hovedbygningen (af bindingsværk) i den nordligste del af haven. Den daværende præst, J. Aagaard, som var i embedet 1877—96, ville ikke flytte ud, så en ny bolig kunne bygges på den gamles plads, hvorfor alle senere præstefamilier har måttet lide under den ulempe, at den store gårdsplads skiller hus fra have. Samme pastor Aagaard var legemligt en kæmpe; det fortælles, at han gik med 7 par bukser, og at de yderste var så store, at der kunne stå en skræddersvend i hvert af buksebenene. — Pastor Zinn (1897—1905) har i en af dagligstuens ruder indridset navnene på præsterne i embedet fra reformationen og til hans egen tid. I en anden af ruderne i den samme stue har han indridset salmelinierne „Hvad Jesus mig har givet, det gør for Gud mig kær“. — Den meget forsømte have med store, gamle træer og med en herlig beliggenhed ned mod åen bliver i 1953 reguleret af Det danske Hedeselskab.

Forskellige Gørdingborgere i fortid og nutid har været med til at gøre Gørdings navn kendt videre ud. Af disse skal først nævnes tømmerhandler

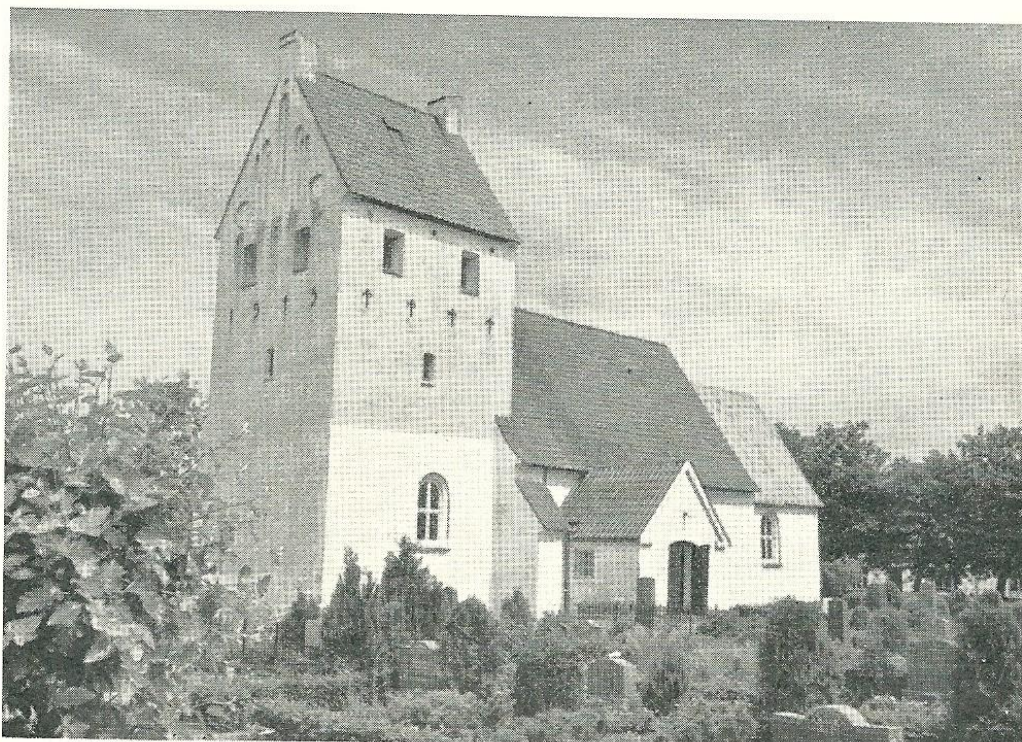
Tømmerhandler Chr. Nielsen, Gørding.

Christian Nielsen (f. 8. april 1880, d. 5. april 1944). I en levnedskildring ved Adrian Johansen og Peter Vejrup (Lohse 1945) siger udgiverne om ham, at han var en af vort lands betydeligste lægprædikanter. Faderen døde 1892, da Christian var 12 år gammel. På dødslejet sagde han til Christian: „Du, lille Christian, skal blive en Jesu Kristi discipel, og du skal være god mod din mor.“ År 1900 overtalte moderen ham til at tage på Haslev højskole. Han kom dertil som en temmelig vild krabat; men — siger han selv — Gud gjorde ham til en ny skabning, og han fik nye glæder og nye venner til stor opmuntring for moderen, som 1904, efter at Chr. Nielsen havde fået en grundig handelsuddannelse, overdrog ham tømmerhandelen. Drevet af vidnetrang begyndte han så småt at tale til større forsamlinger. Efterhånden blev hans vel-talenhed kendt i videre kredse, og man sendte ofte bud efter ham. 1913 deltog han i KFUM's verdensstævne i Edinburgh, og efter hjemkomsten herfra modtog han fra formanden for I. M.'s hovedbestyrelse opfordring til at indtræde i denne; han sad i den til sin død. Fra 1919 til 1939 var han tillige medlem af fællesbestyrelsen for KFUM og K i Danmark, indvalgt af I. M.'s bestyrelse. Endelig virkede han som formand for KFUM og K's Ribe-kreds 1910—40. Det var ham, der var igangsætter af de store majmøder i Gørding, som stadig hvert år den 1. søndag i maj samler en mængde unge fra Ribe-kredsen i kirke og missionshus. Det er en selvfølge, at Chr. Nielsen i en årrække var medlem af menighedsrådet. — Chr. Nielsen og hustru var umådelig gæstfrie. Når mange var samlede, kaldte tømmerhandleren sit hjem „Hotel godt humør“. Han havde lune og et stort lager af fornøjelige historier. Sit sommerhus ved Vejrs strand gav han navnet „Tøv lidt“.

Efter sin 60års fødselsdag skrev han til en ven: „60 år under Guds nåde, 40 år midt iblandt Guds folk. Alle Guds forjættelser over mig, og himlen foran mig. Det er i sandhed lykkelige kår for en fattig synder. Jeg vil synge for Herren, mens jeg lever, og lovsynge Gud, mens jeg er til.“

På hans grav på Gørding kirkegård har venner rejst en mindesten med et af hans yndlingsord: Mit liv er skjult med Kristus i Gud.

Læge J. K. Jensen, født i Undløse på Sjælland 8. juli 1870, begyndte 1899 lægepraksis i Gørding, hvor han har virket siden. Hurtigt blev han akklimati-

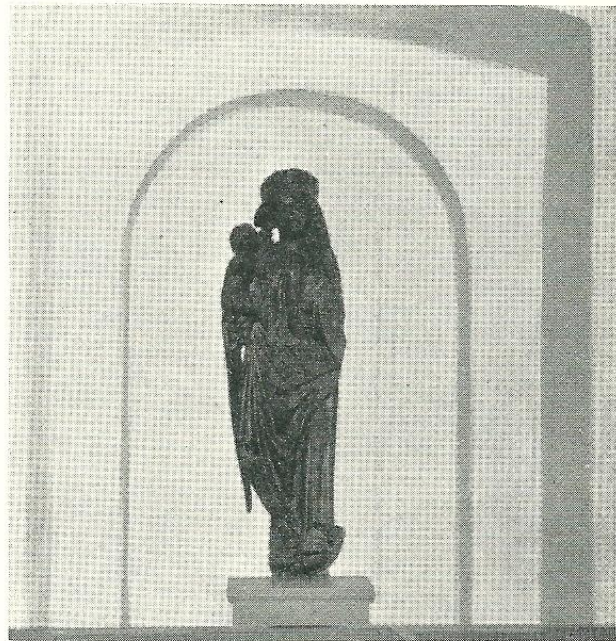

Vejrup kirke.

FOU. M. N.

seret i Vestjylland og tog snart levende del i det kommunale og politiske liv i sogn og egn, indvalgte i sogneråd og amtsråd, hvor han sad i flere perioder, og blev 1932 folketingsmand, valgt af Det radikale Venstre i Ribekredsen. Som rigsdagsmand blev han kendt under navnet Jensen-Gørding. På tinge arbejdede han blandt andet ivrigt for forbedring af præstelønningerne; men hans hjertebarn var afholdssagen, som han både dør, og hvor han ellers kunne, støttede af al magt. I sin lægepraksis så han ofte, hvordan drikkædighed ødelagde mennesker og hjem. Sin endelige beslutning om at gå ind i afholdsbevægelsen traf han, da han engang fandt en døddrukken person i krostalden. Altid stod der gny om læge Jensens navn; men meget godt har han ydet; især lå de svageste i samfundet ham meget på sinde, og altid var han rede til at give folk en håndsækning, uanset om det var politiske meningsfæller eller ikke. — I flere perioder var han medlem af menighedsrådet og var med til at vælge 2 præster. — I et interview i anledning af 80årsdagen udtalte han: „Det danske samfund og ethvert demokratisk samfund må bygge på ægteskab og hjem. Fundamentet for disse hjem må være kristendommen som det centrale i livet.“

Skoleinspektør J. Larsen Pedersen, f. 6. juni 1889, har været kirkesanger ved Gørding kirke i over 40 år. Straks efter, at han var kommet til sognet, dannede han et mandskor, som han har ledet siden. Gennem en lang årække har han været overdirigent for Syd- og Vestjydske Mandskor. Han har modtaget Dansk Sangerforbunds guldmedaille og er R. af D.

Madonnafigur i Vejrup kirke.

FOT. M. N.

Sekter har aldrig kunnet slå rod i Gørding. I øjeblikket er 100% af befolkningen medlemmer af folkekirken.

På kirkegården ligger 9 tyske flygtninge begravet. De døde alle 1945.

Vejrup sogn er meget fladt. Det højeste punkt er måske jernbaneviadukten på hovedvej 1. Denne viadukt er berygtet for sin farlighed og har krævet menneskeliv. I sognet er der megen plantage, og i 1911—16 anlagdes „Vøgas Lund“, i hvilken findes flere hundrede forskellige træsorter og buske og mange sjældne vildtvoksende planter.

Tidligere blev kirken beskrevet som en af de uanseligste i landet. Den var uanselig til 1944, da den blev restaureret, og et tårn blev bygget til. Nu er det en dejlig lille kirke. På nordvæggen hænger et fint forarbejdet lille krucifiks, og i norddørnichen står en yndig madonnafigur. Altertavlen med Isaks ofring som motiv er malet af H. Dohm, som udførte mange portrætmalerier på denne egn. Hos dr. Jensen, Gørding, hænger en hel række sådanne portrætter af karakteristiske skikkelser fra beg. af dette årh. Kirkens klokke bærer denne indskrift: „Me fecit De Grave, Amsteldam Anno 1730“.

S. C. C. Søbye, som var præst i Gørding-Vejrup 1914—21, var en meget vel-talende prædikant og forkyndte ordet så kraftigt, at der kom vækkelse i sognene. I Gørding fik det den virkning, at man fra grundtvigsk side indkaldte valgmenighedspræst Trier fra Askov og senere andre præster til en månedlig gudstjeneste, og i Vejrup førte det til rejsning af missionshuset.

1946 blev der oprettet et kaldskapellani, og et husmandssted 1 km fra Vejrup kirke blev købt og indrettet til bolig for kapellanen.

Aksel Petersen,
sognepræst.